

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI
UNIVERSITATEA "1 DECEMBRIE 1918" ALBA IULIA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE**

**ARHIVELE ECLEZIASTICE ROMANO-CATOLICE
DIN TRANSILVANIA ȘI ȘTIINȚELE AUXILIARE
ALE ISTORIEI (1715-1918)**

**(TEZĂ DE DOCTORAT)
REZUMAT**

Coordonator științific:

Prof. Univ. Dr. Eva Mârza

Doctorand:

Csala (Bernád) Rita Magdolna

Alba Iulia

2012

CUPRINS

CUPRINS

ARGUMENT

I. LOCURILE DE ADEVERIRE. APARIȚIA LOCURILOR DE ADEVERIRE PE TERITORIUL TRANSILVANIEI DE ASTĂZI

- I.1. ARHIDIECEZA DE ALBA IULIA (DE TRANSILVANIA): ALBA IULIA, CLUJ-MĂNĂȘTUR, TURDA
- I.2. DIECEZA DE BIHOR/ ORADEA: ORADEA, VÁRADHEGYFOK (VÁRADELŐHEGY), SÂNIOB
- I.3. DIECEZA DE CENAD / TIMIȘOARA: ARAD, CENAD
- I.4. DIECEZA DE SATU MARE: SATU MARE

II. ARHIVA CAPITLULUI DE ALBA IULIA

- II.1. FUNCȚIONAREA ARHIVEI CAPITLULUI DE ALBA IULIA DE LA ÎNFIINȚAREA EI PÂNĂ LA SECULARIZARE (SEC. XIII-1556)
- II.2. FUNCȚIONAREA ARHIVEI CAPITLULUI DE ALBA IULIA DE LA SECULARIZARE PÂNĂ LA RESTAURAȚIA EPISCOPIEI ROMANO-CATOLICE ȘI A CAPITLULUI (1556-1715)
- II.3. FUNCȚIONAREA ARHIVEI DE ALBA IULIA DE LA RESTAURAȚIA CATOLICĂ PÂNĂ LA ÎNTEMEIEREA NOTARIATELOR PUBLICE (1715-1874)
- II.4. STRUCTURA ACTUALĂ A ARHIVEI CAPITLULUI DE ALBA IULIA

III. ARHIVELE PAROHIALE

- III.1. STRUCTURAREA ARHIVELOR PAROHIALE ȘI ARHIDIACONALE. TIPURI DE DOCUMENTE
- III.2. CENTRELE DE COLECȚIE ALE ARHIVEI ARHIDIECEZANE DE ALBA IULIA

IV. ARHIVELE ROMANO-CATOLICE ÎN PRIVINȚA ȘTIINȚELOR AUXILIARE ALE ISTORIEI

- IV.1. ARHIVISTICA. SURSELE CERCETĂRII ARHIVISTICII ÎN ARHIVELE ROMANO-CATOLICE DIN TRANSILVANIA
  - IV.1.1. *Ce este arhiva?*
  - IV.1.2. *Ordonarea documentelor arhivistice, protecția fondurilor*
  - IV.1.3. *Folosirea arhivei în scop științific și practic*
  - IV.1.4. *Arhivistul*
- IV.2. GENEALOGIA. SURSELE CERCETĂRII GENEALOGICE ÎN ARHIVELE ROMANO-CATOLICE DIN TRANSILVANIA
  - IV.2.1. *Matricole, surse primare ale cercetării genealogice*
  - IV.2.2. *Matricolele Bisericii Catolice*
  - IV.2.3. *Matricolele Bisericii Protestante*
- IV.3. ARHONDOLOGIA. SURSELE CERCETĂRII ARHONDOLOGICE ÎN ARHIVELE ROMANO-CATOLICE DIN TRANSILVANIA
  - IV.3.1. *Arhondologia. Definiție, metoda de lucru*
  - IV.3.2. *Arhondologia ecleziastică. Evoluția ei și sursele cercetării arhondologice în arhivele ecleziastice din Transilvania*
- IV.4. SIGILOGRAFIA. SURSELE CERCETĂRII SIGILOGRAFICE ÎN ARHIVELE ROMANO-CATOLICE DIN TRANSILVANIA
  - IV.4.1. *Folosirea sigiliilor de către parohiile catolice*
  - IV.4.2. *Reprezentarea sfintei Barbara pe sigiliile parohiale*
  - IV.4.3. *Reprezentarea sfântului Martin pe sigiliile parohiale*
  - IV.4.4. *Reprezentarea sfântului Leonard pe sigiliile parohiale*
  - IV.4.5. *Sigiliile minorităților din Aiud*

CONCLUZII

GLOSAR

SURSE ARHIVISTICE ȘI BIBLIOGRAFIE

ANEXE FOTO

Cuvinte cheie:

arhivă, arhivă capitulară, arhivă parohială, arhivist, arhivistică, arhivologie, arhondologie, canonic, capitol, centru de colecție arhivistică, dieceză, document, genealogie, locuri de adevărare, matricole, romano-catolic, secolul al XVIII-lea, secolul al XIX-lea, sigilografie, sigiliu ecleziastic, sigiliu parohial, Sfânta Barbara, Sfânta Elisabeta, Sfântul Leonard, Sfântul Martin, tipuri de documente, Transilvania

REZUMAT

Introducere

Activitatea entuziastă desfășurată în arhive mai bine de un deceniu, ne îndeamnă să ne împărțim cunoștințele și experiențele dobândite pe parcursul practicării acestei profesii, ca să trezim interesul în viitor și altor cercetători implicați în acest domeniu, dar totodată aceste preocupări ne și invită să ne clarificăm direcțiile de urmat în demersurile profesionale ulterioare. În timpul desfășurării muncii de ordonare a documentelor arhivistice aparținând Bisericii Romano-Catolice din Transilvania, aflându-ne în miezul adevăratelor tezaure ale memoriilor colective păstrate în scris, nu putem manifesta indiferență față de valorile create de antecesorii noștri și față de nenumăratele posibilități de valorificare a lor. În urma studiilor de arhivistică efectuate la Universitatea „Eötvös Loránd Tudományegyetem” din Budapesta, cu studierea aprofundată și intens aplicată în domeniul științelor auxiliare ale istoriei, am realizat că științele auxiliare, predate la universitățile din România și practicate în țară, în comparație cu țările din Occident, se află într-un stadiu mai puțin dezvoltat. Cu privire la această fază de evoluție a științelor auxiliare aferente istoriei, considerăm, că prin perspectiva cunoașterii istoriei instituției celei mai vechi arhive a Transilvaniei, dar și a întregii României, a Arhivei Capitulului, se va justifica ca arhivistica finalmente să-și dobândească statutul autonom de știință istorică, și să înceteze să mai fie tratată ca și știință auxiliară. De altfel însăși motivația acestei teze își trage originea de aici, mergând mai departe pe marginea analizei altor științe auxiliare, dependente de arhive, prea puțin sau chiar deloc practicate în țara noastră. Unele dintre acestea, cum ar fi genealogia, în Europa Occidentală beneficiază de o tradiție bine întemeiată, și de o dezvoltare și de o desfășurare amplă, iar în Transilvania, dar și în întreaga țară, abia după schimbarea regimului a început să se dezvolte. În cazul practicării acestei științe auxiliare poate majoritatea cercetătorilor neglijează în necunoștință de cauză existența surselor primare create însăși de Biserici, fiind vorba în primul rând de matricolele de stare canonică întocmite de parohii cu o continuitate de mai bine de patru secole, pe prezentarea căreia astfel am pus mare accent în lucrarea noastră. Istoricul matricolelor și evoluția înregistrării ei în cadrul diferitelor religii din Transilvania este de asemenea o prezentare care încearcă să contribuie la cunoștințele de până acuma referitoare la ele.

Apartenența la cele două culturi, la care am avut acces prin naționalitate și educație, precum și datorită vocației, ne-au permis să prelucrăm o sursă variată și consistentă de informații de specialitate, surse inedite și o bibliografie de specialitate, putând manifesta interesul față de arhivistică și alte științe auxiliare conexe cu aceasta de-a lungul timpului. Această activitate, la fel ca și celelalte, în care ne regăsim vocația, ne conferă încrederea, în așa manieră, încât nu ne putem mulțumi niciodată suficient cu cunoașterea detaliilor din ce în ce mai minuțioase. Întreaga teză de doctorat țintește să analizeze relația și congruența între arhivele romano-catolice din Transilvania și științele auxiliare specifice domeniului. Cercetările desfășurate de-a lungul acestui proiect doctoral ne-au întărit convingerea că fără arhive nu există cercetare în domeniul științelor auxiliare care completează istoria. Dacă ne gândim doar la arhivistica socotită în România „încă” o știință auxiliară, atunci acest enunț, declarat anterior, va deveni imediat evident și explicit. Sigilografia și heraldica ecleziastică sunt științe auxiliare ale istoriei care staționează la debutul lor peste tot în Europa, alături de cele laice, deoarece în aceste două domenii de cercetare s-a publicat un număr mic de studii de specialitate în sfera ecleziastică. Celelalte științe auxiliare, care pot fi cercetate mai ales cu ajutorul arhivelor, cum ar fi paleografia (latină, maghiară, germană, chirilică etc.),

diplomatica, papirologia, cronologia istorică, genealogia și arhondologia, cu excepția primelor două științe auxiliare, nu se pot mândri aproape deloc cu publicații științifice.

În cadrul științelor arhivistice, comparând tradițiile universitare din Occident (inclusiv Ungaria) și cele din România, am constatat că arhondologia, de asemenea dependentă în metoda ei de lucru și în sursele ei primare aflate în arhive, este o știință auxiliară încă „nedescoperită” de către breasla specialiștilor în cercetarea izvoarelor istoriei și de către istoriografia din țară. Datorită acestei situații am efectuat cercetări bibliografice și arhivistice pentru a depista existența practicării acestei științe auxiliare pe teritoriul nostru geografic propus. Ca și un rezultat al acestui efort am realizat, că, și dacă în mod inconștient, dar există câteva publicații timpurii dar și recente care atestă interesul manifestat față de întocmirea listelor nominale ale demnitarilor cu datele biografice aferente, fără ca autorii volumelor respective (cu excepția unui singur caz) să fi specificat (măcar în titlu) domeniul în care s-a elaborat respectiva bază de date personale. Arhivele instituțiilor ecleziastice dar și ale celor laice abundă în izvoare cu date personale, existând materia primă pentru dezvoltarea în mod conștient a acestei ramuri auxiliare a istoriei, numită arhondologie.

În cele ce urmează vom prezenta pe scurt structura tezei întregi, cu scopurile propuse.

I. Locurile de adevărire. Apariția locurilor de adevărire pe teritoriul Transilvaniei de astăzi

În prima parte a lucrării supunem analizei apariția, dezvoltarea și decăderea instituției locurilor de adevărire, precum și caracteristicile activității lor. Aici putem să facem cunoștință cu instituția medievală a credibilității publice, cu pristavul, pentru ca, mai apoi, să urmărim cronologic istoricul locurilor de adevărire. În acest discurs reflectăm asupra publicațiilor, scrierilor, documentelor, într-un cuvânt asupra creației și patrimoniului scris al unei instituții, înființată acum nouă sute de ani. Stabilirea cauzelor și a manierei în care s-au format capitlurile este o sarcină ce necesită multă atenție, însă este cert că ele au jucat un rol important în istoria administrației Bisericii, în istoria Bisericii, dar, în special, în istoria scrisului din regatul maghiar. În decursul evului mediu, cunoașterea scrisului de către cler a însemnat un drept de proprietate asupra unei valori spirituale. În acest demers am avut în vedere locurile de adevărire care au activat pe teritoriul Transilvaniei de astăzi. Atunci când vorbim de Transilvania socio-politică a epocii contemporane, avem tendința de a înțelege prin aceasta și Banatul și Parțiumul, cu toate că acestea două din urmă, din punct de vedere al geografiei istorice, sunt teritorii independente până astăzi de Transilvania. O dată cu formarea României Mari, din anul 1920, ele se consideră ca și făcând parte din Transilvania. De aceea, în acest capitol facem cunoscute locurile de adevărire care au activat odinioară pe teritoriul celor patru dieceze romano-catolice ale Transilvaniei: de Alba Iulia, de Bihor/Oradea, de Cenad/Timișoara și de Satu Mare. Locul de adevărire, ca și instituție generală istorică a oficiului de notariat public, s-a înrădăcinat numai în cadrul Bisericii Romano-Catolice din Ungaria medievală. Au luat naștere locuri de adevărire și după Reforma religioasă, dar numai sub administrarea capitlurilor sau a conventurilor restaurate sau nou înființate după momentul Mohács. Referitor la dieceza de Transilvania, în cadrul unui subcapitol, facem referire la locurile de adevărire ale capitlului principal de Alba Iulia, al conventului benedictin din Cluj-Mănăștur, al cavalerilor ioaniți din Turda, precum și la locuri de adevărire mai mici conduse de călugării augustinieni, de dominicani și de cruciații din Alba Iulia. Pentru dieceza de Oradea deținem informații asupra a patru locuri de adevărire: cel administrat de capitlul catedral din Oradea, cel al conventului benedictin din Sâniob, al călugărilor premonstratenzi și al capitlului colegial din Váradelöhegyfok. În dieceza de Cenad, actuala episcopie de Timișoara, au funcționat două locuri de adevărire în evul mediu: la capitlul catedral din Cenad și la capitlul colegial din Arad. În dieceza înființată în epoca modernă cu sediul la Satu Mare, s-a înființat doar un singur loc de adevărire alături de episcopie. Toate aceste instituții sunt prezentate în acest capitol una câte una.

II. Arhiva Capitlului de Alba Iulia

Partea mai voluminoasă a lucrării dedicat analizei arhivei capitlului de Alba Iulia reprezintă de fapt o istorie instituțională împărțită în trei perioade, care aparține deopotrivă și arhivisticii, mai precis a arhivologiei, ca știință auxiliară a istoriei. Istoricul arhivei capitlului de Alba Iulia este strâns legat de istoria episcopiei. Începutul celor trei perioade istorice se sprijină pe cronologia diecezei. Prima etapă, cea care a urmat înființării locului de adevărită, încorporează aproape trei secole, a doua perioadă cuprinde răstimpul între Reforma religioasă și restaurația episcopiei, prezentând istoria bogată a unui interval de timp de 160 de ani, pentru ca, mai apoi, cea de a treia și totodată ultima perioadă să facă referire la dezvoltarea arhivei pe parcursul a încă 160 de ani. Un alt segment al acestui capitol prezintă starea și structura actuală a arhivei capitlului de Alba Iulia în locurile actuale de păstrare a fondurilor sale: în Arhiva Arhidiecezană și Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia, precum și în Arhiva Națională Maghiară din Budapesta.

III. Arhivele parohiale

După prezentarea istoricului arhivelor parohiale romano-catolice din Transilvania, tratăm pentru prima dată în istoriografia arhivisticii întregii Biserici Romano-Catolice, tipologia izvoarelor din care se compune astăzi o arhivă parohială. Aici intră în discuție și se definesc, termenii speciali de matricole, acte parohiale înregistrate, acte matrimoniale, acte economice (dări de seamă, registru de socoteli), acte școlare, volume ordonate tematic (istoria domus, protocoalele ședințelor consiliului bisericesc și ale scaunului școlar, protocoalele ordinilor episcopale și regești, protocoale de coroană), actele fundațiilor pioase, acte ordonate tematic (evidențe de familii, conscripții de suflete, visiatio canonica etc.) și lăsăminte personale.

Corespondența oficială a structurilor administrative ecleziastice inferioare pe scara ierarhiei canonice, hârtiile prăfuite și umplute cu scrierea înaintașilor, ascunse în podurile parohiilor, în sacristiile umede și în turnurile întunecate ale bisericilor, ale căror clopote se trag din ce în ce mai puțin, poate fi analizată și cercetată după mai multe criterii. Dar, înainte de toate rezultatul acestor demersuri trebuie adăpostit într-un loc sigur, cu un microclimat adecvat și amenajat special pentru arhivarea documentelor cu păstrare permanentă. Aceste materiale arhivistice necesită salvarea de urgență și așteaptă valorificarea lor prin prelucrare atât arhivistică, cât și istorică.

După informarea asupra tipurilor de documente păstrate în arhivele parohiale sunt prezentate, rând pe rând, Arhivele de Colecție ale Arhivei Arhidiecezane de Alba Iulia înființate în număr de opt în ultimii opt ani: la Alba Iulia, Gherla (una romano-catolică și una armeano-catolică), Sfântu Gheorghe, Târgu Mureș, Gheorgheni, Odorheiu Secuiesc și Cluj. În cadrul acestei prezentări aflăm și istoricul arhidiaconatelor de la parohiile cărora se află colecționate documentele arhivistice, păstrate în centrul de specialitate nou constituit.

Înființarea centrelor de colecție în cadrul Arhivei Arhidiecezane de Alba Iulia dovedește grija serioasă purtată de Arhiepiscopia Romano-Catolică față de dovezile scrise ale trecutului său. Instituție cu o experiență chiar milenară în emiterea, păstrarea, copierea și conservarea documentelor țării și ale Bisericii (exemplul locului de adevărită al capitlului catedral de Alba Iulia), aceasta și-a păstrat, până acum, interesul pentru creșterea viabilității mărturiilor scrise.

La primirea acestor fonduri în arhivele ecleziastice clauzele oficiale trebuie realizate. În cazul în care fondurile amintite aparțin ariei de competență a statului, trebuie urmate regulile în vigoare ale țării. Această inițiativă privind preluarea arhivelor particulare nu este una nouă, întrucât tocmai Arhiva Arhiepiscopală și Capitulară stau mărturie a faptului că, pe parcursul mileniului trecut, a preluat în cantități mari lăsăminte personale pentru păstrare.

Cele opt Arhive de Colecție create în ultimii opt ani (2003-2010), cu 400 metri liniari material arhivistic deja ordonat și făcut accesibil publicului, cu apariția repertoriilor a cinci arhive (din Alba Iulia, Gherla, Gheorgheni, Sfântu Gheorghe și Gherla – armeano-catolică), au presupus întemeierea, în fiecare an, a câte unei Arhive, după criterii de păstrare și de prelucrare bine stabilite. Eforturile materiale și intelectuale depuse pentru înființarea acestor centre arhivistice la nivel de

arhidiaconate, precum și activitățile desfășurate în ordonarea documentelor, atestă interesul viu manifestat de conducerea Arhiepiscopiei față de păstrarea și accesibilitatea memoriei documentare a întregii Arhidieceze Romano-Catolice de Alba Iulia. Aceste arhive de colecție, care funcționează sub egida Arhivei Arhidiecezane de Alba Iulia alături de arhiva Capitlului și a Episcopiei, constituie baza surselor principale pentru practicarea și dezvoltarea științelor auxiliare ale istoriei, precum genealogia, arhondologia și sigilografia.

IV. Arhivele romano-catolice în privința științelor auxiliare ale istoriei

Arhivistica

Scopul capitolului, care aduce în prim plan arhivistica, ca știință, constă în studierea standardelor și a normelor de arhivare, a reglementărilor administrative și a dispozițiilor legale din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea care, în mare măsură, au determinat scopul și destinația, precum și funcționarea arhivelor seculare și ecleziastice. Structurarea și elaborarea propriu-zisă a lucrării a fost posibilă după finalizarea activității de cercetare arhivistică și parcurgerea literaturii de specialitate și a legislației în domeniu, solicitate de altfel de subiectul lucrării. Cercetarea a avut în vedere materialele din arhiva Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Alba Iulia, Arhiva Națională Maghiară, arhivele Bisericii Unitariene, Reformate și Evanghelice din Transilvania.

Correspondența episcopală, reglementările publicate în circularele episcopale, corespondența capitlului, registrele și indicii acestor fonduri au constituit obiectul cercetării efectuate în Arhiva Arhidiecezană de Alba Iulia.

Următorul pas al cercetării acestui domeniu a fost studierea legislației seculare și ecleziastice legate de procesul de arhivare, precum și caracterizarea și analiza concomitentă a documentelor de arhivă propriu-zise. În privința legislației seculare, am cercetat reglementările emise în domeniul arhivei în secolele al XVIII-XIX-lea, referitoare la temă, din capitolele operei lui Szilágyi Sándor, *Corpus Juris Hungarici*, apărută în mai multe volume, conținând hotărârile dietelor din Transilvania. În ceea ce privește arhivistica ecleziastică generală, am studiat actele Sfântului Scaun (*Acta Apostolica Sedis*), decretele papale prelucrate în prima parte a secolului al XX-lea de către arhivistul Bottló Béla, canoanele cu referire la arhive din dreptul canonic (*Codex Juris Canonici*), precum și operele publicate de administrația ecleziastică catolică. Ordinea și normele administrației Bisericii Catolice le-am cercetat mai detaliat, deoarece tema tezei de doctorat dorește să reflecte tocmai relațiile și dezvoltarea legăturilor arhivelor romano-catolice din Transilvania. Pe plan local, am cercetat ordinele episcopale menționate, normele și instrucțiunile interne ale administrației cancelariei episcopale și ale arhivei capitlului. În ceea ce privește arhivele instituțiilor laice, mi-au fost de mare ajutor rezultatele cercetărilor lui Jakó Zsigmond efectuate în anii 1970, date pe care le-am împrumutat de la el în notele de referință. În ceea ce privește arhivele Bisericii Catolice, consider că, odată cu finalizarea cercetării, s-a făcut posibilă procesarea și publicarea prin acest studiu a mai multor date inedite.

Structurarea lucrării se conformează dublei ținte a arhivelor: conservare/păstrare și accesibilitate.

Primul subcapitol, mai scurt, explorează conceptul de arhivă și îl analizează având la bază diferitele definiții ale experților români și maghiari. Al doilea subcapitol, mai extins, prezintă scopul primordial al arhivelor, sistematizarea și ordonarea documentelor, precum și protecția colecțiilor de documente din cele două secole. Sunt înșirate rând pe rând normele și legislația seculară și ecleziastică legate de instituțiile de arhivă. Arhivele protestante sunt prezentate mai pe scurt, însă, în baza motivelor menționate anterior, detalierea arhivelor catolice este mai extinsă. Elaborarea modului de administrare a arhivelor catolice s-a făcut prin prisma analizei bulelor papale, a prescripțiile canonice și a dispozițiile diecezane locale. De asemenea, se află cuprinse aici unitățile ecleziastice subordonate, obligativitatea parohiei de a ține matricole și de a scrie cronica parohiei, numită și *historia domus*. Întrucât aceste două tipuri de acte formează sursa de bază a arhivelor

parohiale, prescripțiile canonice și cele diecezane referitoare la ele figurează într-o secțiune separată.

Utilizarea în scopuri științifice și practice a arhivelor, posibilitățile de accesare ale acestora în secolele al XVIII-lea și a XIX-a sunt analizate într-un alt subcapitol mai detaliat. În acest segment sunt prelucrate acele prescripții, norme interne, reglementări care au facilitat sau au limitat accesul la anumite documente, atât din interes practic, cât și în interes științific.

Am dedicat un subcapitol aparte arhivistului, întrucât jurisdicția seculară, precum și izvoarele arhivistice examinate abundă în dispoziții referitoare la arhivist, chiar și în ceea ce privește cerințele profesionale și fișa postului. Menționez faptul că nu am urmărit cu precădere studiul acestui personaj specializat, și prezentat oarecum superficial, deoarece subiectul în sine poate constitui obiectul unui alt proiect doctoral.

În momentul de față putem enunța, fără exagerări, faptul că nașterea și formarea arhivelor – a locurilor de păstrare pentru documente scrise din Regatul maghiar de odinioară și din țările succesoare lui – prezintă legături strânse cu activitatea locurilor de adevărire a Capitlurilor și Conventurilor. Diplomatiile de astăzi ar fi mai sărace, iar arhivele mai puțin valoroase, fără moștenirile scrise ale Capitlurilor și Conventurilor, ca și instituții cu drept de loc de adevărire. Alături de documentele suveranilor laici, în arhivele în formare ale secolelor analfabetismului, se sesizează bogăția documentelor ecleziastice emise de Capitluri și Conventuri.

Astăzi Capitlul a rămas o instituție ecleziastică – organismul de consiliere al conducătorului diezezei (Episcop sau Arhiepiscop) – a cărei caracteristică și rol a fost în mare măsură influențat de schimbările intervenite în timp. Capitlul mai funcționează și astăzi în Arhidieceza de Alba Iulia, stranele (*stallum*-urile) lui sunt valabile și acum, însă sarcinile și rolul Canonicilor s-a diminuat în timp față de cele din perioada medievală sau modernă timpurie. Capitlurile din Regatul maghiar, în mod unic și special, diferite de capitlurile din celelalte țări europene, au funcționat ca și locuri de adevărire de-a lungul a 700 de ani, distingându-se, astfel, sarcinile canonicilor din Ungaria comparativ cu cele ale canonicilor din alte țări.

În evul mediu și în epoca modernă Capitlurile au funcționat ca și locuri de adevărire, astfel că s-au emis documente privind legăturile proprietăților, cele sociale și culturale legate de un teritoriu. De fapt, ele au îndeplinit funcțiile unui notariat public, deoarece numai aici s-au putut întocmi testamente, s-au putut depune mărturii, și aici au reușit părțile să ceară certificate sau copii autentificate despre documente. Datorită activității locurilor de adevărire ni s-au păstrat documente în cantități mari, din care aflăm informații bogate referitoare la istoricul unui teritoriu de competență.

Arhiva, răspunzând nevoilor societății și datorită serviciului efectuat diferitelor clase sociale, s-a transformat treptat într-o instituție științifică și de administrație. Procesul de dezvoltare, început de la simplul mod de depozitare și ajuns la rețeaua modernă, profesională de arhivare, de altfel accesibilă oricui, a fost anevoios și lung. Arhivistul, ca lucrător profesionist, cu o sarcină bine definită, asemenea instituției din care face parte, a devenit un rezultat și totodată o cerință apărută pe urma schimbărilor permanente existente în funcționarea arhivelor, corelat cu exigențele societății.

Asemenea activității tuturor așezămintelor și instituțiilor publice, funcționarea instituției arhivei a fost prescrisă și definită de așteptări formulate în norme și reglementări interne și externe. În domeniul arhivistic transilvănean, cele mai intensive schimbări au survenit tocmai în secolul al XVIII-lea. În perioada tereziană și iozefină se înmulțesc instrucțiunile și reglementările de administrație oficială emise pentru instituțiile centrale de guvernare, care au pus bazele birocrăției moderne. Instituțiile ecleziastice catolice – locurile de adevărire, așezăminte specific maghiare și nu numai –, fiind, începând din evul mediu, în posesia cunoașterii scrisului, au ajuns, în mod oarecum firesc, la cererea părților, să păstreze și să conserve documente publice de factură laică. Aspirațiile moderne ale Casei de Habsburg s-au concretizat și în consolidarea unui aparat de stat incluzând reformarea sistemului documentaristic și arhivistic. Au sporit diversele instrucțiuni interne ale oficiilor, oficiile laice centrale maghiare și transilvănene au încercat să urmeze sistemul austriac, Curtea de la Viena dorind să-și atingă scopul necesar al uniformizării și consolidării stăpânirii, care

a avut ca efect formarea și instituționalizarea arhivelor autorităților seculare și ecleziastice, precum și reformarea administrației lor. Secolul al XVIII-lea poate fi botezat chiar și *secolul mișcării arhivistice*, deoarece înregistrarea regulată a documentelor de către oficii, decretată în anul 1764 prin *nova manipulatio*, poate fi considerată chiar și o revoluție a arhivelor curente, care a definit ordinea administrației autorităților de la acea vreme. Acest sistem, timp de două secole și jumătate, până în zilele noastre, s-a demonstrat a fi viabil și valabil. Principiul de bază de prim rang – proveniența – dovedește de asemenea această afirmație. Dintre cele două principii de ordonare arhivistică – proveniența și pertinența – cel dintâi este prioritar în alegerea metodei de ordonare a materialului arhivistic, acest principiu urmărind reconstrucția ordinii inițiale și originale a arhivei curente a organului creator de fond. Doar în cazul în care, din diferite motive, acest lucru nu este posibil, atunci arhivistul care efectuează ordonarea apelează la formarea fondului cu caracter de pertinență, adică de colecție formată prin adunarea documentelor care au un anumit punct comun de ordin tematic.

În afară de introducerea și obligativitatea înregistrării documentelor, care, prin intermediul Cancelariei Aulice a Transilvaniei, pe teritoriile noastre au intrat în vigoare după 1775 și în cancelariile Bisericilor Catolice și Protestante, secolul al XVIII-lea și-a exprimat pretenția pentru angajarea unui personal nou specializat în fruntea conducerii acestor arhive. Cu apariția acestui nou angajat, legea a formulat și așteptări în privința competenței sale: cunoașterea excelentă a limbii latine și maghiare, abilități caligrafice, cunoștințe de drept și mai ales loialitate față de oficiu, încredere și capacitatea de a ține secrete de serviciu. Mai târziu, în secolul al XIX-lea, alături de respectul public, demnității de arhivist i s-a asociat și drept de vot la adunările generale, precum și calitatea de membru al premergătorilor.

În teza prezentată publicăm, pentru prima dată în istoriografia românească, unele informații legate de normele și reglementările arhivelor seculare, precum și de istoricul ordonării documentelor lor și instrucțiunile privind protecția fondurilor, deoarece în volumele de repertorii ale arhivelor instituțiilor laice apărute în număr mare mari cantități în limba maghiară ne întâlnim cu o prezentare mult mai profesională și detaliată, astfel că nu am intenționat să repetăm sau să preluăm rezultatele publicate ale autorilor renumiți (în Ungaria Trócsányi Zsolt, în România, Jakó Zsigmond). Administrația catolică arhivistică, arhiva ecleziastică, la fel ca și dezvoltarea unei instituții în secolele studiate, atitudinea episcopilor față de arhivele lor, au constituit până acum teme și domenii necercetate și inedite ale istoriei arhivelor din Transilvania. Tocmai din acest motiv am încercat, să oferim o prezentare mai în detaliu a activității arhivelor ecleziastice catolice, a reglementării funcționării lor prin norme și ordine papale și episcopale. Administrația ecleziastică, arhiva sa curentă și de depozit în secolele XVIII-XIX prezintă un sistem similar de dezvoltare și de funcționare cu cele laice. Folosirea arhivei cu scopuri științifice, care se asociază accesibilității documentelor pentru scopuri administrative practice, se desfășoară de asemenea în secolul al XIX-lea. Această dezvoltare, de fapt un prim pas înainte în procesul transformării arhivelor ecleziastice în instituții științifice îl exemplificăm în capitolul consacrat.

Răspândirea înregistrării documentelor în administrația oficială, reglementările interne și externe cu privire la funcționarea arhivei curente și a celei de depozit, precum și instrucțiunile și normele legate de persoana arhivistului, toate dovedesc existența în secolele studiate a unui sistem instituțional de arhivă bine dezvoltat în Transilvania.

Genealogia

Știința auxiliară, poate cea mai dezvoltată și cea mai cultivată în Arhivele Arhidiecezei Romano-Catolice de Alba Iulia, este genealogia. Cu sursele ei primare de cercetare genealogică – matricola botezaților, căsătoriților și a defuncților, conșcripțiile enoriașilor, evidențele familiilor etc. – fondurile arhivelor parohiale oferă o mină de aur în stabilirea arborelui descendenților unei familii, care au aparținut unei confesiuni. Pentru o analiză mai amplă am apelat și la obiceiurile și practica altor Dieceze romano-catolice din țară, respectiv Episcopiile de Timișoara, de Satu-Mare și de Oradea, precum și Bisericile Reformate, Evanghelice și Unitariene.

Diecezele catolice, supunându-se strict prescrierilor codicelui canonic, înregistrează un istoric similar, chiar identic, în timp ce la Bisericele Protestante se prezintă diferențe în obiceiurile întocmirii evidențelor enoriașilor, deci în practica înregistrării matricolelor.

În România, abia după trecerea în noul mileniu, au început să se publice istorii de familii în volume independente, iar cererile de cercetare, mai exact temele de investigație istorică incluse în cereri atestă creșterea numărului persoanelor, care apelează la sursele arhivelor ecleziastice în scopul stabilirii originii familiei lor și a arborelui genealogic. Această categorie de cercetători, chiar dacă cel mai adesea nu face parte din pătura intelectualilor cu formație istorică, iar activitatea lor în arhive se epuizează prin răsfoirea câtorva volume de matricole, contribuie totuși la dezvoltarea acestei ramuri auxiliare a științelor istorice, numită genealogie. Printre resursele primare științifice un loc aparte îl ocupă însăși arhiva ecleziastică cu matricolele înșiruite, dar și celelalte izvoare aferente.

Arhondologia

Arhondologia, știința poate cea mai neglijată în cadrul științelor auxiliare predate la facultățile de istorie din cadrul universităților, este prezentată pe baza bibliografiei maghiare și pe baza unei lucrări recent apărute în domeniul arhondologiei ecleziastice din România.

În ceea ce privește cultivarea arhondologiei în cadrul științelor auxiliare ale istoriei, opiniile publice ale istoricilor diferă de la caz la caz. Înainte de toate, trebuie subliniat faptul că, din moment ce izvoarele arhivelor bisericești abundă în date (diversele evidențe personale), care contribuie îndeajuns la dezvoltarea arhondologiei, ea trebuie recunoscută ca știință auxiliară existentă și îi trebuie acordat un loc de cinste între științele auxiliare ale istoriei. Mai mult, propunem ca ea să fie inclusă în paleta științelor auxiliare predate în cadrul Facultăților de istorie. Sursele arhivistice păstrate în cadrul Bisericilor, inedite din această perspectivă, ar putea reprezenta puncte de sprijin pentru cei interesați de acest domeniu.

Arhondologia este, deci, o activitate constituită din mai multe trepte: prima treaptă este culegerea datelor nominale pure ale persoanelor, care au activat în cadrul unui domeniu administrativ, dezvoltând și completând aceste date cu cele biografice; apoi aceasta este urmată de valorificarea activității persoanelor rând pe rând, care este de fapt produsul final al cercetării arhondologice.

Sigilografia

Știința auxiliară a sigilografiei din fericire a cunoscut o practicare pe scară largă atât în Occident, cât și în Transilvania, dar fără aprofundarea cercetării sigiliilor ecleziastice. De aceea ne-am propus, ca fără scopul repetării ideilor generale cunoscute deja din bibliografia de specialitate, să subliniem importanța dezvoltării și a sigilografiei ecleziastice prin prezentarea anumitor sigilii parohiale. Pe parcursul ordonării documentelor parohiale, cu ocazia colectării și organizării lor în centre de colecție ale Arhivei Arhidiecezane de Alba Iulia la nivel de arhidiaconate, am avut prilejul de a admira dar și de a studia numeroase amprente sigilare în ceară, aplicate pe documentele parohiilor și ale arhidiaconatelor. Acest domeniu al sigilografiei ecleziastice se fuzionează perfect cu studierea în paralel a hagiografiei, sigiliile oficiilor parohiale ca și simboluri ale autenticității documentelor emise de parohii, poartă în imaginea matricei sigilare ca și figură centrală sfântul protector al bisericilor locale, care este totodată și simbolul identității localității. Acest domeniu de cercetare al amprentelor sigilare parohiale romano-catolice și-a luat de asemenea debutul prin lucrarea noastră, putând să valorifice într-un procent mai mic câteva dintre imaginile sigilare analizate și din perspectiva sfinților reprezentate pe ele.

Partea referitoare la sigilografia ecleziastică, din cauza volumului mare de material de cercetare, oferă patru studii de caz, din două abordări legate de această tematică, punând deoparte exhaustivitatea cercetării domeniului, constituind, astfel, un debut în analiza sigiliilor parohiale romano-catolice. Primele trei studii de caz se bazează pe reprezentarea unei anumite sfinte

(protectoare) sau a unui anumit sfânt, precum și cercetarea tuturor acestor reprezentări pe sigiliile diferitelor parohii din arhidieceză. Cel de al doilea studiu are ca punct de pornire toate tipurile de reprezentări sigilografice ale unei anumite parohii alese. Ambele tipuri de studii de caz, elaborate cu grijă în acest domeniu de cercetare, sprijină practicarea neconținută a analizei din orice punct de pornire a sigiliilor atât de fascinante, folosite de către parohiile romano-catolice în administrația lor oficială din secolul al XIX-lea.

Includerea sigilografiei în acest discurs nu putea fi ocolită, chiar dacă n-am realizat decât o exemplificare succintă a unor situații specifice, o prezentare de sigilii din două abordări, fără repetarea informațiilor legate de definiția, istoricul și metoda de lucru ale acestei științe auxiliare ca atare, cunoscute deja din bibliografia de specialitate. Considerăm, că sigilografia constituie o știință auxiliară atât de complexă și cu o amploare atât de impresionantă, încât această tematică ar merita să fie tratată ca și subiect independent, într-o altă teză cu o cercetare aprofundată. Analizând câteva imagini sigilare de pe documentele parohiilor romano-catolice, am observat că sigiliul ecleziastic, dar și cel al autorităților laice, poartă un semn, echivalând cu un simbol, care reprezintă o identitate locală. Sfinții patroni ai bisericilor din diferitele localități au conferit un adevărat statut comunității respective, derivând chiar majoritatea toponimilor din numele acestor sfinți protectori (patrocinii, hramuri). Putem constata, deci, că dincolo de fuzionarea simbiotică a hagiografiei cu sigilografia ecleziastică, și dincolo de rolul de mijloc de autentificare și de validare al documentelor oficiale, reprezentarea simbolică a diferiților sfinți pe tiparele sigilare definește totodată și identitatea unei anumite comunități creștine.

După analiza celor două tipuri de abordări ale sigiliilor parohiale, am realizat că cele 630 de biserici romano-catolice, precum și alte lăcașe de cult existente în Arhidieceză dispun, în total, de 73 de tipuri de protectori (sfântul hram/patrociniu). Sigilografia, pe de altă parte, este strâns legată și de hagiografie, prin care se pot aborda reprezentările pe sigilii, pornind de la imaginile artistice ale hramurilor de patroni de biserică.

Pornind de la faptul că imaginile sigiliilor oficiale ale parohiilor poartă reprezentarea sfântului protector al bisericii parohiale, atunci am avea de a face cu câteva sute sau chiar o mie de sigilii, de imagini sigilare diferite. Acest lucru este valabil mai ales dacă ne gândim la faptul că anumite tipare sigilare s-au și schimbat după utilizarea în câteva decenii. Astfel, socotind circa 5-6 tipare în 100 de ani în viața unei parohii, ajungem la această cifră considerabilă. Totuși, sperăm că prin scurtul istoric introductiv la capitolul referitor la sigilografie, precum și cu cele patru studii de caz am reușit să oferim o privire consistentă asupra imaginii ample redată de sigilografia ecleziastică atât de fascinantă. Evident, și pe parcursul cultivării acestei științe auxiliare, este indispensabil suportul document. În viitor sperăm să putem prelucra și celelalte imagini sigilare cu reprezentările sfinților protectori ai bisericilor.

Concluzii

Scopul principal al acestei lucrări a urmărit promovarea pe drumul afirmării de sine-stătătoare a arhivisticii în cadrul științelor istorice, dobândirea unui statut autonom ca și știință. Primului capitol îi corespunde partea referitoare la prezentarea Capitolului de Alba Iulia, precum și arhiva unui loc de adevăritare, nu doar ca și istorie instituțională, după cum am văzut, ci și ca baza științifică indispensabilă în evoluția arhivisticii maghiare și românești. Arhiva Capitolului însăși a jucat un rol semnificativ de-a lungul unei perioade de timp aproape milenare (secolele XI-XIX) în istoria Transilvaniei, fiind creatorul și totodată conservatorul memoriei colective. Activitatea și funcționarea locului de adevăritare din Alba Iulia, prezentată în detaliu în prima parte a tezei, justifică pe drept propunerea ca arhivistica să devină o știință independentă.

În țările occidentale, datorită dezvoltării științifice, incluzând și țara imediat vecină, Ungaria, deja de mai bine de un secol știința arhivisticii se practică ca știință independentă și autonomă, deci ea nu este înșiruită între științele auxiliare ale istoriei. Intenția demersului nostru se întemeiază și pe comunicatul lui Aurelian Sacerdoțeanu publicat în *Hrisovul*, în care eruditul arhivist, director de odinioară al Arhivei Statului, declara că științele auxiliare ale istoriei sunt de fapt totodată și

științele auxiliare ale arhivisticii. Evident este faptul, că afirmația arhivistului Sacerdoțeanu se baza pe o cunoaștere aprofundată în domeniu, și pe o viziune corectă a structurii instituției administrativ-culturale și a științei pe atunci auxiliară a istoriei – a arhivisticii.

Capitolul care și-a propus să analizeze relațiile între arhivele romano-catolice din Transilvania și științele auxiliare (sigilografie, heraldică, arhondologie, genealogie, cronologie istorică etc.), aduce suficiente dovezi și argumente cu privire la această aspirație curajoasă, pe baza căreia știința arhivisticii din Transilvania va putea să se califice ca ramură științifică autonomă. Aceasta pentru că tocmai instituția arhivistică asigură temeiul pentru analiza și studiul sigiliilor, blazoanelor, seriilor de demnități, istoriilor de familii, tehnicilor și metodelor de datare, să nu mai amintim de paleografii (latină, maghiară etc.), precum și pentru practicarea și dezvoltarea ontologică a științelor auxiliare ale arhivisticii.

În cadrul unităților arhivistice ordonate tematic au reieșit câteva tipuri de izvoare nedefinite până acum de terminologia arhivisticii, ele constituind izvoarele unei instituții specifice de cult: historia domus, protocoalele ședințelor consiliului bisericesc și al scaunului școlar, protocoalele ordinilor episcopale și regești, protocoale de coroană, actele fundațiilor pioase, evidențe de familii, conșcripții de enoriași, vizitații canonice etc. și lăsăminte personale. Acestor tipuri de izvoare am încercat să le oferim o descriere cât mai apropiată de rigorile arhivistice, ca și tipologie de izvor, luând naștere capitolul cu prezentarea tipurilor de izvoare păstrate în fondurile arhivelor parohiale, respectiv arhidiaconale.

Noi considerăm, totodată, că arhondologia, în mod asemănător cu genealogia, este o știință aferentă istoriei, care are subiect de cercetare de sine stătător – și anume demnitarul sau purtătorii unei anumite funcții în cadrul unui oficiu. Așadar, arhondologia își merită locul demn în cadrul științelor auxiliare ale istoriei și în țara noastră. Ca și preocupare auxiliară istorică, aceste liste nominale ale diferiților demnitari, completate cu datele carierei și informațiile biografice ale persoanelor ale căror date se prelucrează, apărute fie în publicații separate dedicate, fie ca și anexe la diverse lucrări de istorie instituțională, ele sunt realmente menite să sprijine și să promoveze cercetarea istorică bazată pe documente arhivistice.

Științele auxiliare ale istoriei nu pot fi concepute fără folosirea izvoarelor arhivistice. Prezentul nostru demers atestă faptul că arhivele oferă „terenul fertil” și pentru evoluția și dezvoltarea sigilografiei.

Prezentarea creatorilor principali de fonduri ai Arhidiecezei Romano-Catolice de Alba Iulia, a funcționării locului de adevărită din Alba Iulia, precum și a componenței arhivelor de colecție, păstrătoare de memorie scrisă a mai micilor structuri administrative ecleziastice, oferă cunoștințe și definiții privind cercetările istoriilor instituționale și administrative ecleziastice, dar în același timp contribuie și la arhivologia Bisericii Romano-Catolice din Transilvania. Științele auxiliare aferente istoriei, dependente ca și metodă de lucru de materialul arhivistic, cum ar fi genealogia, arhondologia și sigilografia, în această teză, fără repetarea informațiilor generale bine cunoscute din bibliografia de specialitate, reflectă noi contribuții în domeniu, necunoscute până acum de istoriografia românească.

Terminologia științelor auxiliare, precum și a administrației ecleziastice romano-catolice se află explicată la finalul tezei într-un glosar întocmit special.

În încheiere, alături de concluziile investigațiilor științifice, sunt prezentate izvoarele arhivistice inedite prelucrate și literatura de specialitate folosită.

Anexele foto de la finalul tezei oferă imaginile inedite ale câtorva surse arhivistice prelucrate în capitolele lucrării.

SURSE ARHIVISTICE ȘI BIBLIOGRAFIE

Izvoare arhivistice inedite

1. Arhiva Arhidiecezană Romano-Catolică de Alba Iulia (în continuare AARCAI): *Acte oficiale episcopale*, 54/1753, 152/1753, 77/1761, 124/1762.
2. AARCAI: *Acte oficiale episcopale*, 1224-1918.
3. AARCAI: *Acte oficiale episcopale*, 1611/1998.
4. AARCAI: *Acte oficiale episcopale*, 174/1854.
5. AARCAI: *Acte oficiale episcopale*, 2504/1940.
6. AARCAI: *Acte oficiale episcopale*, 338/2003.
7. AARCAI: *Acte oficiale episcopale*, 363/1951;
8. AARCAI: *Acte oficiale episcopale*, 7497/1912.
9. AARCAI: *Acte oficiale episcopale*, secolele XVIII-XX
10. AARCAI: *Actele Capitlului* (/1176/-1964).
11. AARCAI: *Actele Capitlului*, Acte principale, dosarul 133.
12. AARCAI: *Actele Capitlului*, Indice tematic, 1901-1935.
13. AARCAI: *Actele Capitlului*, Inventarul Arhivei Capitlului după ladulle, 1176-1900.
14. AARCAI: *Actele Capitlului*, secolele XVI-XX
15. AARCAI: *Actele Institutului Teologic Romano-Catolic din Alba Iulia* (/1738/1753-2002).
16. AARCAI: *Actele Oficiului Episcopal* (/1224/1729-2010).
17. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de cheltuieli 1879-1892 (3. cutie)
18. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de cheltuieli 1879-1892 (3. cutie)
19. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de socoteli 1729-1887. (1. cutie, 3. cutie)
20. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de socoteli 1729-1747. (1. cutie)
21. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de socoteli 1757-1831. (1. cutie)
22. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de socoteli 1831-1881. (3. cutie)
23. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de socoteli 1851-1887. (3. cutie)
24. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de socoteli 1729-1747. (1. cutie)
25. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de socoteli 1729-1747 (1. cutie.), registru de socoteli 1757-1831 (3. cutie).
26. AARCAI: *Actele parohiei Aiud*: Acte economice, Registru de socoteli 1831-1881 (3. cutie).
27. AARCAI: *Arhiva parohiei Petroșani*.
28. AARCAI: *Arhiva Statusului Romano-Catolic*, Protocoalele ședințelor Statusului Romano-Catolic
29. AARCAI: *Canonica visitationes*, secolele XVIII-XIX.
30. AARCAI: *Canonica visitationes*, 1821.
31. AARCAI: *Canonica visitationes: Cavnic/Kapnikbánya*. 1763, 1765, 1777, 1787, 1804, 1836, 1854, 1866.
32. AARCAI: *Canonica visitationes: Ghelar/Gyalár*. 1805, 1822, 1838.
33. AARCAI: *Circulara Ordinariatului General Episcopal din Cluj*, 1/1940.
34. AARCAI: *Circulare episcopale*, 1536/1950, 1214/1952.
35. AARCAI: *Circulare episcopale*, 1700-1900.
36. AARCAI: *Circulare episcopale*, 1725/1974.
37. AARCAI: *Circulare episcopale*, 2200/1869.
38. AARCAI: *Circulare episcopale*, 2775/1970.
39. AARCAI: *Circulare episcopale*, 392/1951.
40. AARCAI: *Circulare episcopale*, 576/1868.
41. AARCAI: *Circulare episcopale*, 7497/1912.
42. AARCAI: *Circulare episcopale*, 973/1945.
43. AARCAI: *Colecția de sigilii sec. XIX-XX*: 110 tipare sigilare, 1-2. cutii.

44. AARCAI: *Copii autentice ale matricolelor parohiale: Govășdia /Ghelar/, 1824-1869.*
45. AARCAI: *Copii autentice ale matricolelor: Aiud, 1828-2009.*
46. AARCAI: *Copiile autentice ale matricolelor parohiale: Lupeni, 1896-1950.*
47. AARCAI: *Copiile autentice ale matricolelor parohiale: Petroșani, 1896-1950.*
48. AARCAI: *Copiile autentice ale matricolelor parohiale: Petrila, 1922-1950.*
49. AARCAI: *Copiile autentice ale matricolelor parohiale: Căvnic, 1819-1950.*
50. AARCAI: *Copii autentice ale matricolelor parohiale: Remetea, 1896-1950.*
51. AARCAI: *Copii autentice ale matricolelor parohiale: Târnăveni, 1899-1950.*
52. AARCAI: *Copii autentice ale matricolelor parohiale: Sânmartin, 1824-1950.*
53. AARCAI: *Dărilor de seamă ale arhidiaconatelor, 1896.*
54. AARCAI: *Evidențele personale ale preoților (1715-1997).*
55. AARCAI: *Inventarele materialelor arhivistice, Lista matricolelor naționalizate.*
56. AARCAI: *Lăsăminte personale, 1728-2008.*
57. AARCAI: *Registrul de evidență după lăzi (ladulla) al arhivei capitolului, 1176-1900. 7727-7779.*
58. Archiv und Bibliothek der Honterusgemeinde: Z. 645/1871, Z. 818/1872, Z. 820/1872, Z. 645/1874, Z. 647/1874.
59. Arhiva de Colecție din Alba Iulia a Arhivei Arhidiecezane: *Arhivele parohiale.*
60. Arhiva de Colecție din Cluj a Arhivei Arhidiecezane: *Arhivele parohiale.*
61. Arhiva de Colecție din Gheorgheni a Arhivei Arhidiecezane: *Actele parohiei din Gheorgheni, Protocolul de coroană 1814-1862.*
62. Arhiva de Colecție din Gheorgheni a Arhivei Arhidiecezane: *Arhivele parohiale.*
63. Arhiva de Colecție din Gheorgheni a Arhivei Arhidiecezane: *Arhiva parohiei Ditrău.*
64. Arhiva de Colecție din Gherla a Arhivei Arhidiecezane: *Arhivele parohiale.*
65. Arhiva de Colecție Armeano-Catolică din Gherla a Arhivei Arhidiecezane: *Arhivele parohiale.*
66. Arhiva de Colecție din Odorheiu Secuiesc a Arhivei Arhidiecezane: *Arhivele parohiale.*
67. Arhiva de Colecție din Sfântu-Gheorghe a Arhivei Arhidiecezane: *Arhivele parohiale.*
68. Arhiva Parohiei Evanghelice din Sighișoara: *Matricolă 1607-1651.*
69. Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum din Alba Iulia: *Registru inventar obiecte de artă. Capitolul Sigilii.*
70. Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum din Alba Iulia: *Colecția de sigilii.*
71. Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum din Alba Iulia: *Arhiva Capitolului de Alba Iulia.*
72. Magyar Országos Levéltár, F 326: „Az 1691 és 1865 közti országos közigazgatási és birói szervek levéltárainak leltára”.

Lucrări generale, sinteze istorice și colecții de documente

1. *A gyulafehérvári főegyházmegye történelmi sematizmusa a 2000. jubileumi és millenniumi évben, Gyulafehérvár, 2000.*
2. *A magyarországi minorita-rend névtára az 1882/3 évre, Arad, 1882.*
3. *A magyarországi minorita-rend névtára az 1896-97. tanévre, Arad, 1897.*
4. *A Szatmári egyházmegye jubileumi sematizmusa, összeáll. Ilyés Csaba, Szatmárnémeti, 2006.*
5. *A szatmári püspöki egyházmegye emlékkönyve fennállásának századik esztendejében. (Schematismus centenarius). 1804-1904, Szatmár, 1904.*
6. Arz, Gustav, *Die Matrikeln der evangelischen Gemeinden A.B, in Siebenbürgen, Berlin, 1939.*
7. *Az egyházi levéltárak szerepe a lelképásztori életben. Római dokumentumok XI. Az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottságának dokumentuma, Budapest, 1998.*

8. *Az erdélyi fejedelmek Királyi Könyvei I.* Báthory Kristóf Királyi Könyve 1580–1581. (Erdélyi Történelmi Adatok. VII. 2. Szerk. Jakó Zsigmond.). Mutatókkal és jegyzetekkel közléteszi Fejér Tamás–Rác Etelka–Szász Anikó. Kolozsvár, 2003.
9. *Az erdélyi fejedelmek Királyi Könyvei I.* Báthory Zsigmond Királyi Könyve 1582–1602. (Erdélyi Történelmi Adatok. VII. 3. Szerk. Jakó Zsigmond.). Mutatókkal és jegyzetekkel közléteszi Fejér Tamás–Rác Etelka–Szász Anikó. Kolozsvár, 2005.
10. *Az erdélyi fejedelmek Királyi Könyvei I.* János Zsigmond Királyi Könyve 1569–1570. (Erdélyi Történelmi Adatok. VII. 1. Szerk. Jakó Zsigmond.). Mutatókkal és jegyzetekkel közléteszi Fejér Tamás–Rác Etelka–Szász Anikó. Kolozsvár, 2003.
11. *Az erdélyi káptalan jegyzőkönyvei I. 1222–1599*, (Erdélyi Történelmi Adatok VIII. 1. Szerk. Jakó Zsigmond.), Mutatókkal és jegyzetekkel regesztákban közléteszi Bogdándi Zsolt – Gálfi Emőke. Kolozsvár, 2006.
12. Bálint Sándor, *Ünnepi kalendárium*, II, Szeged, 1998.
13. Balogh Margit – Gergely Jenő, *Egyházak az újkori Magyarországon 1790-1992. Adattár*, Budapest, 1996.
14. Bangha Béla, *Katolikus lexikon*, I-IV, Budapest, 1929-1933.
15. Barabás Zoltán – Miklós László – Bodó Barna red., *Erdélyi egyházaink évszázadai*, Romániai Magyar Szó Zsebkönyvek, Bukarest, 1992.
16. Barabás Kisanna – Tamási Zsolt red., *A maros-küküllői főesperesi kerület plébániáinak története 1900-tól 1989-ig*, Kolozsvár, 2009.
17. Bárh János, *Erdély római katolikusai a XVIII. század közepén*, Kecskemét, 2008.
18. Batthyany, Ignatius de, *Sancti Gerardi episcopi Chanadiensis scripta et acta hactenus inedita cum serie episcoporum Chanadiensium*, Albae-Carolinae, 1790.
19. Beke Antal, *A gyulafehérvári káptalani levéltárnak címjegyzéke*, Budapest, 1884.
20. Beke Antal, *A kolozsmonostori konvent levéltára*, 1896-1898. (Történelmi tár)
21. Beke Antal, *Az erdélyi káptalan levéltára Gyulafehérvárt*, I-III, Budapest, 1890-1896.
22. Bérczi Szaniszló, *Magyarországi szent királylányok emlékezete*, Budapest, 2001.
23. Bernád Rita, *A Gyulafehérvári Érseki Levéltár és az Erdélyi Katolikus Státus Levéltára 2., Oklevél és iratjegyzék – Canonica visitatiók mutatója*, Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 2, Gyulafehérvár-Budapest, 2006.
24. Bernád Rita, *Plébániái levéltárak I. A Gyulafehérvári-, a Sepsiszentgyörgyi-, a Szamosújvári- és a Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltárak repertóriumai*, Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 3, Gyulafehérvár–Budapest, 2009.
25. Bernád Rita red.: *Egyházi gyűjtemények szolgálatában. În slujba colecțiilor ecleziastice*, Kolozsvár, 2010.
26. Bernád Rita – Kovács Bálint, *A Szamosújvári Örmény Katolikus Gyűjtőlevéltár. Repertórium. Arhiva de Colecție Armeano-Catolică din Gherla. Repertoriu. The Armenian Catholic Collective Archive in Armenopolis. Repertory*, Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 4, Budapest–Gyulafehérvár–Leipzig, 2011.
27. Bertényi Iván red., *A történelem segédtudományai*, Budapest, 1998, 2001.
28. Birtz, Mircea Remus, *Cronologia ordinarilor diecezani greco-catolici (uniți) 1948-1989. Încercare de reconstituire*, Cluj Napoca, 2007.
29. Birtz, Mircea R. – Kierein, Manfred, *Câteva succesiuni apostolice catolice din România*, Cluj Napoca, 2011.
30. Bodor István, *A középkori Magyarország főpapi pecsétjei*, Budapest, 1984.
31. Bozac, Ileana – Pavel, Teodor, *Călătoria împăratului Iosif al II-lea în Transilvania la 1773. Die Reise Kaiser Josephs II. durch Siebenbürgen im Jahre 1773*, I, Cluj-Napoca, 2006.
32. Buday János, *A hunyadi főesperesség rövid története*, Budapest, 1912.
33. Bunyitay Vince, *A váradai püspökség káptalanai s monostorai a püspökség alapításától 1566. évig*, Nagyvárad, 1883.
34. Bunyitay Vincze, *A váradai káptalan legrégebbi statutumai*, Nagyvárad, 1886.
35. Bunyitay Vincze, *A váradai püspökség története*, vol. I-II, Nagyvárad, 1883.

36. *Calendarium dioecesanum v. cleri M. Principatus Transilvaniae*, Sibiu, 1782.
37. Căzan, Ileana, *Imaginar și simbol în heraldica medievală*, București, 1996.
38. Cernovodeanu, Dan, *Bibliografia heraldicii românești*, București, 1977.
39. Cernovodeanu, Dan, *Știința și arta heraldică în România*, București, 1977.
40. Chobot Ferenc – Csáky Károly Emánuel, *A váci egyházmegye történeti névtára*, I-II, Vác, 1915-1917.
41. Csomor Lajos, *A kolozsmonostori benzés apátság és birtokai (1556-ig)*, Kolozsvár, 1911.
42. Dáné Veronka – Sipos Gábor: *Az Erdélyi Református Egyházkerület Központi Gyűjtőlevéltárának ismertető leltára*, Kolozsvár, 2002.
43. *Dicționar al științelor speciale ale istoriei. Arhivistică, cronologie, diplomatică, genealogie, heraldică, paleografie, sigilografie*, București, 1982.
44. Diós István red., *A szentek élete*, I-II, Budapest, 2009.
45. *Documente privind istoria României*, vol. I-IV, București, 1951-1955.
46. Dogaru, Maria, *Din bibliografia sigilografică românească*, în *Revista Arhivelor*, 1989, nr. 4, pp. 410-421.
47. Dogaru, Maria, *Din heraldica României*, București, 1994.
48. Dogaru, Maria, *Sigiliile, mărturiile ale trecutului istoric*, București, 1976.
49. Dóka Klára – Müller Veronika – Réfi Oszkó Magdolna szerk., *A magyar levéltártörténet kronológiája 1000-2000*, Budapest, 2000.
50. Drâmba, Constantin, *Timpul și măsurarea lui*, București, 1952.
51. Eckhart Ferenc, *A püspöki székek és a káptalanok javadalmak betöltése Mária Terézia korától 1918-ig*, Budapest, 1935.
52. Edroiu, Nicolae, *Introducere în științele auxiliare ale istoriei*, Cluj-Napoca, 1999.
53. Ember Győző, *A Magyar Királyi Helytartótanács ügyintézésének története 1742-1848*, Budapest, 1940.
54. Ember Győző, *Levéltári terminológiai lexikon. MOL kiadványai 4. sorozat: Levéltár és történeti forrástudományok 4.*, Budapest, 1982.
55. Emödi András, *A nagyváradi székeskáptalan könyvtára a XVIII. században. A Kárpát-medence kora újkori könyvtárai. V.*, Budapest-Szeged, 2002.
56. Endrényi Ferenc red., *Levéltári ismeretek kézikönyve*, Budapest, 1980.
57. Engel Pál: *Magyarország világi archontológiája 1301-1457*, I-II, Budapest, 1996.
58. Erdő Péter red., *Az egyházi törvénykönyv*, Budapest, 1985.
59. Érdújhelyi Menyhért, *A közjegyzőség és a hiteles helyek története Magyarországon*, Budapest, 1899.
60. Érszegi Géza, *Sigilla regum-reges sigillorum. Királyportrék a Magyar Országos Levéltár pecsétgyűjteményéből*, Budapest, 2001.
61. Ferenczi Sándor red., *A gyulafehérvári (erdélyi) egyházmegye papi névtára*, Budapest-Kolozsvár, 2009.
62. Forintos Attila, *A székesfehérvári székeskáptalan. Adattár 1777-2004*, Alba Civitas Történeti Alapítvány Közlemények I., Székesfehérvár, 2005.
63. Forster Gyula, *Adalékok a káptalanok történetéhez különös tekintettel a gyulafehérvári és a fogaras-balázsfalvi káptalanra*, Budapest, 1895.
64. Gazdovits Miklós, *Az erdélyi örmények története*, Kolozsvár, 2006.
65. Geisz Antal, *Egyházi közigazgatás*. Temesvár 1910.
66. Gömbös Tamás, *A szerzetes és lovagrendek címerei és viseletei*, Budapest, 1993.
67. Grossing József, *Tabulae Chronologicae... Regni Hungariae... ab Anno Christi nato millesimo usque ad nostra... tempora*, Pozsony, 1806.
68. Grün, Anselm, *Fünzig Helfer in der Not*, Freiburg-Basel-Wien, 2002.
69. György József, *A ferencrendiek élete és működése Erdélyben*, Kolozsvár, 1930.
70. György Lajos, *Fejezetek Mártonfi József erdélyi püspök (1746–1815) életrajzából*, Budapest, 2009. (Red. Fejér Tamás).
71. Jakó Sigismund – Manolescu, Radu, *Scrierea latină în Evul Mediu*, București, 1971.

72. Jakó Zsigmond, *A kolozsmonostori konvent jegyzőkönyvei*, vol. I-II, Budapest, 1990.
73. Jakó Zsigmond red., *Erdélyi okmánytár. 1023-1300*, vol. I, Budapest, 1997.
74. Jakó Zsigmond red., *Erdélyi okmánytár. 1301-1339*, vol. II, Budapest, 2004.
75. Jakó Zsigmond, *Írás, könyv, értelmiség*. Bukarest 1976.
76. Jakó Zsigmond, *Társadalom, egyház, művelődés*, Budapest, 1997.
77. Jakubinyi György, *Éveid nem érnek véget. Rövid időszámítástan*, Alba Iulia, 1998.
78. Jakubinyi György, *Romániai katolikus, erdélyi protestáns és izraelita vallási archontológia*, Alba Iulia, 2004, 2010.
79. Jakubinyi György – Melega Péter: *A máramarosszigeti római katolikus papság névtára (1804-től)*, Kolozsvár, 2012.
80. Jöckle, Clemens red., *Szentelek lexikona*, Budapest, 1994.
81. Juhász Kálmán, *A csanádi püspökség története alapításától a tatárjárásig (1030-1242)*, Makó, 1930.
82. Juhász Kálmán, *Két kolozsmonostori püspök a XVI. században*, Kolozsvár, 1933.
83. Karácsonyi János, *Magyarország egyháztörténete főbb vonásaiban 970-től 1900-ig*, Nagyvárad, 1906.
84. Kállay István red., *A történelem segédtudományai*, Budapest, 1986.
85. Kemény Josephus, *Notitia historico-diplomatica Archivi Capituli Albensis Transilvaniensis*, vol. I-II, Nagyszeben, 1836.
86. Klimstein, Franz Antonius von, *Imago expressa sigillorum*, Timișoara, 2007.
87. Knauz Nándor, *Kortan. Hazai történelmünkhöz alkalmazva*, Budapest, 1876.
88. Knorr Alajos red., *A magyar törvénytár betűrendes mutatója*, II, 1881-1885, Budapest, 1886.
89. Köpeczi Béla red. princ., *Erdély története*, Budapest, 1988.
90. Körmendy Lajos red., *Levéltári kézikönyv*, Budapest, 2009.
91. Kovács Gyárfás, *A bányavidéki róm. kath. Esperesi kerület plébániáinak története*, Szamosújvár, 1895.
92. Kumorovitz L. Bernát, *A magyar pecséthasználat története a középkorban*, Budapest, 1993.
93. Kumorovitz L. Bernát, *Az autentikus pecsét*, Budapest, 1936.
94. Lakatos Andor, *A Kalocsai Főszékeskáptalan Levéltára repertórium*, Kalocsa, 1998.
95. Léstyán Ferenc, *Megszentelt kövek. A középkori Erdélyi Püspökség templomai*, vol. I, Kolozsvár, 1996.
96. *Lexikon für Theologie und Kirche*. VI, Freiburg, 1934.
97. *Magyar katolikus lexikon*, III-IX, Budapest, 1997-2004.
98. Maior, Petru, *Istoria bisericii românilor*, I, București, 1995.
99. Marcu-Istrate, Daniela, *Catedrala romano-catolică „Sfântul Mihail” și palatul episcopal din Alba Iulia. Cercetări arheologice (2000-2002)*, Alba Iulia, 2008.
100. Márkus Dezső red., *Corpus Iuris Hungarici*. I-LIII, Budapest, 1896-1948.
101. Marton József – Jakabffy Tamás, *Az erdélyi katolicizmus századai*, Gyulafehérvár, 1999.
102. Marton József, *Az erdélyi /gyulafehérvári/ egyházmegye története*, Alba Iulia, 1993.
103. Mera, Laurențiu, *Îndreptar arhivistic*, Cluj-Napoca, 2002.
104. Mező András, *A templomcím a magyar helységnevekben (11-15 század)*, Budapest, 1996.
105. Mező András, *Patrocíniumok a középkori Magyarországon*, Budapest, 2003.
106. Mihály János red., *Jelképek a Székelyföldön*, Csíkszereda, 2011.
107. Mihály János red., *Székely szimbólumok nyomában*, Székelyudvarhely, 2009.
108. Mihály János – Farkas Aladár red., *Historia Domus. A borszéki plébánia története*, Székelyudvarhely, 2003.
109. *Művelődéstörténeti tanulmányok*, Bukarest, 1979-1980.
110. Nyulásziné Straub Éva, *Magyarország címerkönyve. A heraldika alapjai*, Budapest, 2001.

111. Papp László, *A hiteles helyek története és működése az újkorban*, Budapest, 1936.
112. Pál-Antal Sándor, *A Székelyföld és városai*, Marosvásárhely, 2003.
113. Pál-Antal Sándor, *Maros-széki intézmények és pecsétjeik a XVI. századtól 1867-ig*, Marosvásárhely, 2004.
114. Păcurariu, Mircea, *Dicționarul teologilor români*, București, 1996.
115. Păcurariu, Mircea, *Enciclopedia de Istorie a României*, București, 2002.
116. Peterffy Karl, *Sacra Concilia*, Pozsony, 1741-1742, I.
117. Pfeiffer János, *A veszprémi egyházmegye történeti névtára (1630-1950)*. München, 1987 (*Dissertationes Hungariae ex historia ecclesiae*, 8.).
118. Pokoly József red., *Betűsoros tárgymutató az erdélyi református egyházkerület 1872-1897 közgyűlési jegyzőkönyveihez*, Kolozsvár, 1899.
119. Puskely Mária, *Szerzetesek. A megszentelt élet 99 intézménye*, Budapest, 1990.
120. Rácz Emese, *Az egykori minorita rendház könyvtárának régi állománya*, Budapest-Kolozsvár, 2009.
121. Rusu, Adrian Andrei – Sabău, Nicolae – Burnichioiu, Ileana – Leb, Ioan Vasile – Makó Lupescu Mária, *Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*, Cluj Napoca, 2000.
122. Sacerdoțeanu, Aurelian, *Arhivistica*, București, 1970.
123. Schalk Gyula red., *Naptártörténeti kislexikon. Naptártörténet és kronológia*, Budapest, 1999.
124. *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Transsilvaniensis ad annum bissextilem a Christo nato MDCCCXLIV*, Kolozsvár, 1846.
125. *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Transsylvaniensis*, Kolozsvár, 1854.
126. Seibert, Jutta red., *A keresztény művészet lexikona*, Budapest, 1986.
127. Sion, Costandin, *Arhondologia Moldovei – Amintiri și note contemporane. Boierii moldoveni*, București, 1973.
128. Sipos Gábor, *Az Erdélyi Református Főkonzisztórium kialakulása 1668–1713–(1736)*, Kolozsvár, 2000.
129. Sturdza-Săucești, Marcel, *Heraldica – tratat tehnic*, București, 1974.
130. Sz. Jónás Ilona, *Árpád-házi Szent Erzsébet*, Budapest, 1997.
131. Szakály Ferenc red.: *Szalárdy János Siralmas magyar krónikája*, Budapest, 1980.
132. Szentpétery Imre, *A kronológia kézikönyve*, Budapest, 1985.
133. Szentpétery Imre, *Magyar oklevéltan*, Budapest, 1930.
134. Szeredai Antal, *Series antiquorum et recentiorum episcoporum Transilvaniae*, Gyulafehérvár, 1791.
135. Szeredy József, *Egyházjog*. Pécs 1885.
136. Szilágyi Farkas, *Nagyenyed pusztulása 1849-ben*, Nagyenyed, 1891.
137. Szilágyi Sándor red., *Monumenta Comititalia Regni Transylvaniae. Erdélyi országgyűlési emlékek. Történeti bevezetésekkel*, I–XXI, 1875–1889, 1892–1898.
138. Szögi László, *A Gyulafehérvári Érseki Levéltár és az Erdélyi Katolikus Státus Levéltára I. 1429–2000. Repertórium*, Gyulafehérvár–Budapest, 2006.
139. Takács Imre, *A magyarországi káptalanok és konventek középkori pecsétjei*, Budapest, 1992.
140. Temesváry János, *Az erdélyi püspökök címerei*, Budapest, 1930.
141. Török József, *A magyar föld szentjei*, Budapest, 1991.
142. Tóth István György, *Relationes missionariorum de Hungaria et Transilvania 1627-1707. Bibliotheca Academiae Hungariae in Roma. Fontes I*, Budapest-Róma, 1994.
143. Trócsányi Zsolt, *Erdélyi kormányhatósági levéltárak*, Budapest, 1973.
144. Trócsányi Zsolt, *Erdélyi központi kormányzata 1540-1690*, Budapest, 1980.
145. Trócsányi Zsolt, *Törvényalkotás az Erdélyi Fejedelemségben*, Budapest, 2005.
146. Vanyó Tihamér, *A plébániatörténetírás módszertana*, Pannonhalma, 1941.

147. Vekov Károly, *Locul de adevărire din Alba Iulia (secolele XIII-XVI)*, Cluj-Napoca, 2003.
148. Veszely Károly, *Erdélyi egyháztörténelmi adatok*, II, Gyulafehérvár, 1893.
149. Zsebe Márta – Knecht Tamás red., *A Gyulafehérvári Főegyházmege millenniumi sematizmusa*, Kolozsvár, 2010.

Studii și publicații de specialitate

1. *A váradi káptalan legyilkoltatásának hagyománya*, în *Századok*, 1878, nr. 6, pp. 577-584.
2. Andrițoiu, M. – Cerghedeau, M., *Sigilii sătești în comitatele Hunedoara și Zarand*, în *Revista Arhivelor*, I, 1971, pp. 3-26.
3. Asztalos Lajos, *Kolozsmonostor*, în *Rubicon*, 2005, nr. 2-3, pp. 22-23.
4. Bán Péter, *A Kalocsai Érseki Gazdasági Levéltár iratainak rendszere*, în *Levéltári Szemle*, 1988, nr. 3, pp. 39-43.
5. Barabás Samu, *Erdélyi káptalani tizedlajstromok. Huszti András levele*, în *Történelmi tár*, Budapest, 1911, pp. 401-442.
6. Beke Antal, *A gyula-fehérvári káptalani levéltárról*, în *Századok*, 1880, nr. 10, pp. 857-861.
7. Békefi Remig, *A magyarországi káptalanok megalakulása és szent Chrodegang regulája*, în *Katholikus szemle*, 1901, nr. 1, pp. 3-25.
8. Bernád Rita Magdolna. *Aurelian Sacerdoțeanu, a Román Nemzeti Levéltár nagyformátumú egykori igazgatója és a Román Nemzeti Levéltár jelenlegi problémái: Munteanu, Vilică-Mihalcea, Eugenia- Mărioara: Opinii privind evidența fondurilor și colecțiilor din depozitele Arhivelor Naționale. Boar, Liviu: Inventarul arhivistic, instrument de bază pentru evidența documentelor, ... Lungu, Cornielu-Mihail: Aurelian Sacerdoțeanu, ... Revista Arhivelor*, 2004. (1-2.), în *Levéltári Szemle*, 2006, nr. 2, pp. 64-68.
9. Bernád Rita, *Fejedelmi levelek a Gyulafehérvári Főegyházmegei Levéltár gyergyószentmiklósi és székelyudvarhelyi gyűjtőlevéltáraiban*, în *A Csíki Székely Múzeum Évkönyve*, Csíkszereda, 2010, pp. 143-158.
10. Bernád Rita, *Római katolikus gyűjtőlevéltárak Hargita megyében*, în *A Csíki Székely Múzeum Évkönyve*, Csíkszereda, 2009, pp. 289-308.
11. Bernád Rita, *Szent Borbála ábrázolása a gyulafehérvári egyházmegye plébániai pecsétjein*, în *Turul*, 2006, nr. 1-2, pp. 1-5.
12. Bertényi Iván, *Pecséttan*, în *A történelem segédtudományai*, Budapest, 1998, pp. 279-304.
13. Bicsok Zoltán, *Csíkszéki római katolikus plébániák pecsétjei és bélyegzői a 19. századból*, în Mihály János szerk.: *Jelképek a Székelyföldön. Címerek, pecsétek, zászlók*, Csíkszereda, 2011, pp. 151-172.
14. Bicsok Zoltán, *Torda város története és statútuma. Csipkés Elek kézírata 1823-ból*, în *Erdélyi Tudományos Füzetek*, nr. 229, Kolozsvár, 2001.
15. Bilkei Irén, *Hiteleshelyek a veszprémi egyházmegyében a középkorban és a kora újkorban*, în Hermann István-Karlinszky Balázs red., *Megyetörténet. Egyház- és igazgatástörténeti tanulmányok a veszprémi püspökség 1009. évi adománylevele tiszteletére*, Veszprém, 2010, pp. 57-68.
16. Bitay Árpád, *Gyulafehérvár Erdély művelődéstörténetében*, în *Erdélyi Tudományos Füzetek*, 1926, nr. 3.
17. Bónis György, *A közhitelesség szervei Magyarországon és a magyar hiteleshelyi levéltárak*, în *Levéltári Szemle*, 1964, nr. 1-2, pp. 125-142.
18. Borsa Iván, *A veszprémi püspökség levéltárának első jegyzéke 1352-ből*, în *Levéltári Közlemények*, 1945, pp. 384-388.
19. Borsa Iván, *III. Béla 1177. évi könyvalakú privilégiuma az aradi káptalan számára*, în *Levéltári Közlemények*, 1962, pp. 205-218.
20. Bottló Béla, *A román kat. egyház levéltári szabályai: első közlemény*, în *Levéltári Közlemények*, 1940-1941, pp. 106-121.

21. Bura László, *A Szatmári Római Katolikus Püspökség*, in Barabás Zoltán – Miklós László – Bodó Barna red., *Erdélyi egyházaink évszázadai*, Bukarest, 1992 (Romániai Magyar Szó zsebkönyvek), pp. 114-134.
22. Csala Rita, *A Gyulafehérvári Érseki és Főkáptalani Levéltár története és mai állapota*, in *Levéltári Szemle*, nr. 2, Budapest, 2004, pp. 60-66.
23. Csobán Endre, *A levéltár helyisége és berendezése*, in *Levéltári Közlemények*, 1936, nr. 1, pp. 45-67.
24. Dănilă, Gabriela, *Episcopul Lőnhart Ferenc (1819-1897) și sigiliile sale păstrate în colecțiile Bibliotecii Batthyaneum*, in Doina Biro Hendre ed., *Batthyaneum. Omagiu fondatorului Ignatius Sallestius de Batthyan (1741-1798)*, București, 2011, pp. 73-80.
25. Dóka Klára, *A Kalocsai Érseki Gazdasági Levéltárról*, in *Levéltári Szemle*, 2007, nr. 3. sz., pp. 59-70.
26. Dóka Klára, *A katolikus egyházi levéltárak segédletei és azok továbbfejlesztésének lehetősége*, in *Levéltári Szemle*, 1994, nr. 1, pp. 47-53.
27. Dóka Klára, *Iskola–egyház–művelődés: iskolatörténeti források az egyházi levéltárakban*, in *Levéltári Szemle*, 1990, nr. 1, pp. 96-98.
28. Dordea, Ioan, *Arhivele transilvănene de-a lungul veacurilor*, in *Din istoria arhivelor ardeleni*, Cluj, 1995, p. 34-64.
29. Eckhart Ferenc, *Hiteles helyeink eredete és jelentősége*, in *Századok*, 1913, pp. 641-655.
30. Elekes Lajos, *Az Erdélyi Múzeum levéltárának kialakulása*, in *Levéltári Közlemények*, 1940-1941, pp. 544-549.
31. Ember Győző, *A Commissariatus Provincialis felállítása Magyarországon 1723-ban*, in *A Gróf Klebelsberg Kuno Magyar Történetkutató Intézet Évkönyve*, 1934, pp. 338–363.
32. Engel Pál, *Archontológia-Prozopográfia*, in Bertényi Iván red., *A történelem segédtudományai*, Budapest, 1998, pp. 29-39.
33. Érszegi Géza, *Paleográfia*, in Bertényi Iván red., *A történelem segédtudományai*, Budapest, 1998, pp. 111-141.
34. Fallenbüchl Zoltán, *Archontológia*, in Kállay István red., *A történelem segédtudományai*, Budapest, 1986, pp. 124-140.
35. Fejes Tekla, *Birtokviták az aradi káptalan és prépostja között*, in *Jogtudományi közlöny* 1997, nr. 12, pp. 514-518.
36. Fekete Nagy Antal, *A levéltárak kialakulása*, in *Levéltári Közlemények*, 1936, pp. 23-36.
37. Gecser Ottó, *Árpád-házi Szent Erzsébet kultusza a középkori Európában*, in *Vigília*, iulie 2007, pp. 490-497.
38. Györffy György, *Gyulafehérvár kezdetei, neve és káptalanjának registruma*, in *Századok*, nr. 5, Budapest, 1983, pp. 1116-1134.
39. Herepei János, *Miképpen került el a gyulafehérvári bibliotékának egy része az 1658. évi tatár pusztítást?*, in *Magyar könyvszemle*, 1961, nr. 2, pp. 170-172.
40. Herzog József, *Magyar levéltári terminológia*, in *Levéltári Közlemények*, 1932, pp. 1-11.
41. Illésy János, *Az erdélyi levéltárak 1770-ben*, in *Századok*, 1904, pp. 435-446.
42. Ionașcu, Ion – Pall, Francisc, *Cronologia*, in vol. *Documente privind istoria României. Introducere*. I, București, 1956, 387-663.
43. Iványi Béla, *Adatok a gyulafehérvári egyház és levéltár történetéhez*, in *Történelmi Tár*, 1909.
44. Jakó Sigismund, *Instrucțiuni arhivistice ale oficiilor din Transilvania 1575-1841. Problema reorganizării arhivelor vechi din Transilvania*, in *Revista Arhivelor*, I, 1958, nr. 1, p. 34-81.
45. Jakó Zsigmond, *A kolozsmonostori apátság hamis oklevelei*, in *Levéltári Közlemények*, 1984, nr. 2, pp. 111-139.
46. Jakó Zsigmond, *Az erdélyi értelmiség kialakulása*, in *Korunk*, 1967, nr. 1, pp. 20-27.
47. Jakó Zsigmond, *Az erdélyi fejedelmek levéltáráról*, in Csurka Enikő red., *Tanulmányok Borsa Iván tiszteletére*, Budapest, 1998, pp. 105-129.

48. Jakó Zsigmond, *Erdélyi forráskiadás az utóbbi félévszázadban*, in *Levéltári Közlemények*, 2004, nr. 1, pp. 3-12.
49. Jakó Zsigmond, *Sigilografia cu referire la Transilvania (până la sfârșitul secolului al XV-lea)*, in *Documente privind istoria României. Introducere*, II, București, 1956, pp. 159-229.
50. Jakó Zsigmond, *Újabb adatok a váradi levéltárak XVII-XVIII századi történetéhez*, in *Emlékkönyv Csetri Elek születésének nyolcvanadik évfordulójára*, Kolozsvár, 2004, pp. 186-194.
51. Jakó Zsigmond, *Váradi siralmas krónika. Könyvtár- és levéltárügy Nagyváradon a múltban és a jelenben*, in *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok*, 2004, nr. 1-2, Budapest, pp. 93-114.
52. Jakubovich Emil, *A gyulafehérvári könyvpusztítás 1277-ben*, in *Magyar könyvszemle*, 1923, nr. 1-2, pp. 139-140.
53. Jerney János, *A magyarországi káptalanok és konventek mint hielmes és hiteles helyek története*, in *Magyar Történelmi Tár*, vol. II, Pest, 1855.
54. Juhász Kálmán, *A csanádi székeskáptalan legrégebb szervezete és tagjai*, in *Erdélyi Múzeum*, 1930, nr. 10-12, pp. 333-344.
55. Juhász Kálmán, *A marosmenti hiteleshelyek legrégebb emlékei*, in *Erdélyi Múzeum*, 1930, nr. 7-9, pp. 258-270.
56. Juhász Kálmán, *Az aradi káptalan (1135-1552)*, in *Századok*, 1989, nr. 3-4, pp. 494-505.
57. Karácsonyi János, *A váradi káptalan megrontása*, in *Századok*, 1922, nr. 1-5, pp. 440-451.
58. Kisasszony Éva, *A magyarországi egyházi levéltárak helyzete*, in *Levéltári Szemle*, 1982, nr. 1, pp. 31-38.
59. Kisasszony Éva, *Az egyházi levéltárak helyzete*, in *Levéltári Szemle*, 1985, nr. 4, pp. 12-14.
60. Kiss András, *Documentele create de locurile de adevărire din Transilvania*, in *Acta Musei Napocensis*, 31 (II), 1995, pp. 239-249.
61. Kiss András, *Locurile de adevărire din Transilvania în timpul secularizării lor*, in *Revista Arhivelor*, nr. 1, 1994, pp. 58-64.
62. Kiss András, *Vechile inventare, registrele auxiliare de arhivă și cele de registratură din Transilvania*, in *Revista Arhivelor*, nr. 1, 1978, pp. 67-79.
63. Klimstein, Franz von, *A múlt ismerete nélkül nem tudjuk, merre tartunk: A temesvári egyházmegye levéltári projektje* (notat de Bodó Márta), in *Keresztény Szó*, nr. 12, Kolozsvár, 2002.
64. Klimstein, Franz von, *Erfahrungsbericht über die Tätigkeit im Diözesenarchiv des Bistums Temeswar zwischen Juni 2002 und Juli 2007*, in *Archivar*, 61, 2008.
65. Köblös József, *A káptalanok világa*, in *Rubicon*, 1991, nr. 6, pp. 22-25.
66. Komjáthy Miklós, *A hiteleshelyek*, in *História*, 1982, nr. 2, pp. 28-29.
67. Kovács Lajos, *A levéltár adminisztrációja*, in *Levéltári Közlemények*, 1936, nr. 1, pp. 37-44.
68. Kristóf Ilona, *A váradi káptalan méltóságviselői 1440-1526 között*, in *Turul*, 2004, nr. 1-2, pp. 10-19.
69. Kumorovitz Bernát Lajos, *A leleszi konvent oklevéladó működése 1569-ig*, in *Turul*, 1928 (XLII), pp. 1-39.
70. Kumorovitz Bernát Lajos, *A leleszi konvent oklevéladó működéséhez*, in *Turul*, 1929 (XLIII), pp. 108-109.
71. Kumorovitz Bernát Lajos, *A leleszi konvent pecsételési és oklevéltaxa-lajstromai*, in *Levéltári Közlemények*, 1929, nr. 3-4, pp. 312-325.
72. Léstyán Ferenc, *A gyulafehérvári római katolikus megyéspüspökség*, in *Erdélyi egyházaink évszázadai*, Bukarest, 1992, pp. 5-55.
73. Lukcsics Pál, *A veszprémi székeskáptalan levéltára*, in *Levéltári Közlemények*, 1930, nr. 3-4, pp. 151-181.
74. M. Bodrogi Enikő – Molnár B. Lehel, *Az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára alakulásának történeti áttekintése*, in *Korunk*, 2001, nr. 9, pp. 50-58.
75. Merényi-Metzger Gábor, *A nagyváradi székeskáptalan tagjai, 1920-1945*, in *Turul*, 1997, nr. 1-2, pp. 13-19.

76. Merényi-Metzger Gábor, *Az aradi címzetes prépostok onomasztikonja (1581-1945)*, in *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok Regnum*, 2002, nr. 1-4, pp. 171-198.
77. Moldovan, Liviu, *Registrele confesionale de stare civilă din Transilvania*, in *Revista Arhivelor*, 1958, nr. 1, pp. 159-183.
78. Moldovan, Liviu, *Tabla regească din Transilvania*, in *Revista Arhivelor*, 1975, nr. 2, pp. 197-205.
79. Molnár B. Lehel, *Az Erdélyi Unitárius Egyház Anyakönyvei*, in *Keresztény Magvető*, 1999/1-2, pp. 23-27.
80. Nussbächer, Gernot, *Din activitatea arhivistică a lui Christian Pomarius*, in *Revista Arhivelor*, VIII, 1965, nr. 2, p. 169-180.
81. Pál-Antal Sándor, *A család-történeti kutatás lehetőségei Erdélyben*, in Márkusné Vörös Hajnalka red., *Családtörténeti kutatás határon innen és túl*, Veszprém, 2009, pp. 39-52.
82. Pál-Antal Sándor, *1848 előtti székely helyhatósági címeres pecsétek*, in Mihály János red., *Székely szimbóluk nyomában*, Székelyudvarhely, 2009, pp. 7-46.
83. Pál-Antal Sándor, *Marosszéki egyházi intézmények pecsétjei a 18–19. században*, in Mihály János szerk.: *Jelképek a Székelyföldön. Címerek, pecsétek, zászlók*, Csíkszereda, 2011, pp. 135-150.
84. Pall, Francisc, *Contribuții la problema locurilor de adevărire din Transilvania medievală (sec. XIII-XV)*, in *Studii și materiale de istorie medie*, 1957, nr. 2, pp. 391-402.
85. Pall, Francisc, *Diplomatica latină cu referire la Transilvania (sec. XI-XV)*, in vol. *Documente privind istoria României. Introducere. I*, București, 1956, pp. 225-320.
86. Papp László, *A hiteleshelyi intézmény megszűnése*, in *Regnum 5.*, vol. V., Budapest, 1943, pp. 536-562.
87. Péntes Lóránd, *A Székelyudvarhelyi Gyűjtőlevéltár születése*, in *Keresztény Szó*, 2010, nr. 1, pp. 8-12.
88. Pleșa, Ion, *Sigiliile din colecția Filialei Arhivelor Statului a județului Alba*, in *Apulum*, nr. XI, 1974, pp. 405-430.
89. Poelchau, Lore, *Zur Geschichte der Pfarrarchive der evangelischen Gemeinden A. B. in Siebenbürgen*, in *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde*, nr. 18, 1995, vol. I.
90. Poelchau, Lore, *Zur Geschichte der Pfarrarchive der evangelischen Gemeinden A. B. in Siebenbürgen*, in *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde*, nr. 18, 1995, vol. I.
91. Pór Antal, *A váradi káptalan legrégebbi statutumai*. Közrebocsátja Bunyitay Vincze. Nagyvárad, 1886, in *Századok*, 1886, nr. 8, pp. 723-725.
92. Pușcaș, Ioan, *Arhiva Episcopiei catolice de Oradea, istoric, sisteme de arhivare, importanță documentară I.*, in *Revista Arhivelor*, nr. 1, 1980, pp. 125-131.
93. Pușcaș, Ioan, *Arhiva Episcopiei catolice de Oradea, istoric, sisteme de arhivare, importanță documentară II.*, in *Revista Arhivelor*, nr. 2, 1979, pp. 175-181.
94. Ricci József, *A hajdani kolozsmonostori apátság, in Honismeret*, 1999, nr. 5, pp. 77-79.
95. Ripp Zoltán, *Módszertani problémák a forráskiadásban*, in *Fons*, 2001, nr. 2, pp. 235-247.
96. Rokolya Gábor, *A hiteleshelyek működése Magyarországon*, in *Közjegyzők közlönye*, 2002, nr. 11, pp. 4-7.
97. Sipos Gábor, *A kolozsmonostori konvent hiteleshelyi működése*, in *Művelődéstörténeti tanulmányok*, Bukarest, 1979, pp. 33-50.
98. Sipos Gábor, *Az erdélyi református püspöki levéltár 18. századi rendje*, in Pál-Antal Sándor – Sipos Gábor – W. Kovács András – Wolf Rudolf szerk., *Emlékkönyv Kiss András születésének nyolcvanadik évfordulójára*. Kolozsvár, 2003, pp. 517-534.
99. Solymosi László, *Oklevéltan*, in Bertényi Iván red., *A történelem segédtudományai*, Budapest, 1998, pp. 176-193.
100. Sunkó Attila, *A Gyulafehérvári Káptalan és a Kolozsmonostori Konvent Levéltárának működésére vonatkozó iratok*, in *A Lymbus füzetek*, Budapest, 2003, pp. 75-110.

101. Sunkó Attila, *Adatok az erdélyi fejedelmi udvar szervezetéhez a Báthory-korban: Sasa János, az udvari gyalogok kapitányának 1585. évi végrendelete*, in *Fons*, 2000, nr. 2, pp. 275-288.
102. Sunkó Attila, *Debreceni János életpályája: a Gyulafehérvári Káptalan levéltárosának élete, végrendeletének tükrében*, in *Fons*, 2002, nr. 1-3, pp. 305-343.
103. Sunkó Attila, *Levélkeresők: a Gyulafehérvári Káptalan és a Kolozsmonostori Konvent requisitorainak archontológiája a XVI-XVII. században*, in *Fons*, 2004, nr. 2, pp. 277-327.
104. Szögi László, *Kronológia*, in Bertényi Iván red., *A történelem segédtudományai*, Budapest, 1998, pp. 98-110.
105. Tagányi Károly, *Az erdélyi udvari kancellariai levéltár*, in *Századok*, 1898, nr. 2, pp. 129-138.
106. Takács Imre, *A kolozsmonostori konvent pecsétnyomója 1575-ből*, in *Korunk*, iulie, 2001, pp. 21-25.
107. Timon Ákos, *A visitatio canonica a magyar egyházjogban*, in *Magyar igazságügy*, 1884, pp. 1-24.
108. Tonk Sándor, *A középkori közjegyzőség Erdélyben*, in *Művelődéstörténeti tanulmányok*, Bukarest, 1980, pp. 36-61.
109. *Törvényjavaslat a gyula-fehérvári káptalani és kolozs-monostori Conventi erdélyi országos levéltáraknak, a magyar országos levéltárral egyesítéséről*, in *Századok*, 1882, nr. 5, pp. 433-434.
110. Tóth Szabó Pál, *A jászói konvent mint hiteles hely a középkorban*, in *Turul*, 1903, pp. 110-119.
111. Ulrich A. Wien – Karl W. Schwarz szerk., *Die Kirchenordnungen der Evangelischen Kirche A. B. in Siebenbürgen (1807-1997)*, Köln, 2005. § 88, 99, 120, 207.
112. Urlichs, Ludwig von, *Einleitende und Hilfsdisziplinen*, Nördlingen, 1886.
113. Ursuțiu Maria, *Timotei Cipariu – editor de documente*, in *Revista Arhivelor*, 1980, 2, pp. 225-227.
114. Varga Árpád, *A váradi káptalan hiteleshelyi működése*, in *Művelődéstörténeti tanulmányok*, Bukarest, 1980, pp. 20-35.
115. W. Kovács András, *A levéltárrendező és családtörténész Huszti András*, in Pál-Antal Sándor – Sipos Gábor – W. Kovács András – Wolf Rudolf red., *Emlékkönyv Kiss András születésének nyolcvanadik évfordulójára*, Kolozsvár, 2004, pp. 261-274.
116. Zoványi Jenő, *Mi történt a nagyváradi káptalannal 1566-ban?*, in *Századok*, 1935, nr. 4-6, pp. 269-272.

Periodice

1. *Acta Apostolica Sedis*, Roma, 1900-1950.
2. *Fons*, Budapest, 1993-2010.
3. *Gazeta Transilvaniei*, 1838-1945.
4. *Levéltári Híradó*, Budapest, 1951-1960.
5. *Levéltári Közlemények*, Budapest, 1923-2010.
6. *Levéltári Szemle*, Budapest, 1961-2008.
7. *Revista Arhivelor*, București, 1924-2009.
8. *Századok*, Budapest, 1867-2010.
9. *Történelmi Szemle*, Budapest, 1958-2010.
10. *Turul*, Budapest, 1883-1950, 1992-2011.

Surse legislative

1. Legea arhivelor nr. 16/1996.

2. Legea nr. 489 / 28 decembrie 2006.
3. Legea protecției datelor cu caracter personal nr. 677/2001.

Surse internet

1. http://kirchenbuchportal.de/visitenkarten/sibiu/ZAEKR_602.pdf
2. <http://www.katolikus.hu/szentek/>
3. www.evangel.ro/teutsch-haus/archiv
4. www.honterus-archiv.ro

Curriculum vitae Europass

Informații personale

Nume / Prenume

Bernád Rita Magdolna

Adresă(e)

nr. 316, str. Principală, 537309 Valea Strâmbă, România

Telefon(oane)

0744-18-22-73

Mobil: 0726-122-808

Fax(uri)

E-mail(uri)

rita.bernad@romkat.ro

Naționalitate(-tăți)

Maghiară

Data nașterii

29 iunie 1977

Sex

Feminin

Locul de muncă vizat / Domeniul ocupațional

-

Experiența profesională

Perioada

iunie 2000 – prezent

Funcția sau postul ocupat

arhivist arhidiecezan

Activități și responsabilități principale

Conducerea Arhivei Arhiepiscopale și a Capitlului de Alba Iulia, coordonarea și supravegherea Arhivelor de Colecție ale Arhivei Arhidiecezane de Alba Iulia

Numele și adresa angajatorului

Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba Iulia, 510010 Alba Iulia, str. Mihai Viteazul, nr. 21.

Tipul activității sau sectorul de activitate

Arhiva Arhidiecezană de Alba Iulia

Educație și formare

Perioada

2001-2004

Calificarea / diploma obținută

Diplomă de arhivist

Disciplinele principale studiate /
competențe profesionale dobândite

Științele arhivisticii (arhivologie, arhivotehnie, documentaristică), istoria instituțiilor regatului maghiar, istoria instituțiilor ecleziastice, geografie istorică, științele auxiliare ale istoriei (paleografie latină, maghiară și germană, diplomatică, arhondologie, sigilografie, genealogie, cronologie istorică, heraldică etc.), practică în Arhiva Națională din Ungaria

Numele și tipul instituției de învățământ
/ furnizorului de formare

Studii postuniversitare, Universitatea „Eötvös Loránd Tudományegyetem” Budapesta, Facultatea de Filozofie

Nivelul în clasificarea națională sau
internațională

Perioada

1998-2001

Calificarea / diploma obținută

Diplomă de istoric-arheolog

Disciplinele principale studiate / competențe profesionale dobândite	Istoria și arheologia României, istorie universală etc., practică în biblioteca Institutului Teologic Romano-Catolic din Alba Iulia
Numele și tipul instituției de învățământ / furnizorului de formare	Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Facultatea de Istorie și Filologie
Nivelul în clasificarea națională sau internațională	
Perioada	1995-1998
Calificarea / diploma obținută	Diplomă de muzeolog
Disciplinele principale studiate / competențe profesionale dobândite	Muzeologie generală, tehnici de conservare și restaurare etc., practică în Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia
Numele și tipul instituției de învățământ / furnizorului de formare	Colegiul de Muzeologie, Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia
Perioada	1991-1995
Calificarea / diploma obținută	Diplomă de bacalaureat
Disciplinele principale studiate / competențe profesionale dobândite	Matematică-fizică
Numele și tipul instituției de învățământ / furnizorului de formare	Liceul Teoretic „Salamon Ernő”, Gheorgheni

Aptitudini și competențe personale

Limba(i) maternă(e)
Limba(i) străină(e) cunoscută(e)
Autoevaluare
Nivel european (*)

Maghiară

Limba engleză

Limba germană

Limba latină

Limba italiană

Înțelegere				Vorbire				Scriere	
Ascultare		Citire		Participare la conversație		Discurs oral		Exprimare scrisă	
C1	Utilizator experimentat	C1	Utilizator experimentat	B2	Utilizator experimentat	B2	Utilizator experimentat	C1	Utilizator experimentat
B2	Utilizator independent	B2	Utilizator independent	B1	Utilizator independent	B1	Utilizator independent	B2	Utilizator independent
B1	Utilizator independent	B1	Utilizator independent	B1	Utilizator independent	B1	Utilizator independent	B1	Utilizator independent
A2	Utilizator elementar	A2	Utilizator elementar	A1	Utilizator elementar	A1	Utilizator elementar	A1	Utilizator elementar

(*) [Nivelul Cadrului European Comun de Referință Pentru Limbi Străine](#)

Competențe și abilități sociale

Competențe și aptitudini organizatorice

- Președinte al Asociației pentru Biblioteci și Arhive: din aprilie 2008 până în prezent
- Membru-referent pentru arhivele romano-catolice din Transilvania în cadrul Asociației Arhiviștilor Ecleziastici din România: din noiembrie 2004 până în prezent
- Membru al Asociației Maghiare de Heraldică și de Genealogie: din mai 2004 până în prezent
- Membru al Asociației Arhiviștilor din Ungaria: din octombrie 2001 până în prezent
- Membru al Asociației Arhiviștilor Ecleziastici Maghiari: din octombrie 2001 până în prezent

Competențe și aptitudini tehnice

Competențe și aptitudini de utilizare a calculatorului

Cunoștințe foarte bune de operare pe calculator: Microsoft Word, Powerpoint etc.

Competențe și aptitudini artistice

Alte competențe și aptitudini

Permis(e) de conducere

Categoria B

Informații suplimentare

Activitate științifică:

a) Participare la conferințe internaționale:

- Conferința „Matricolele și cercetările genealogice” organizată de Asociația Maghiară de Heraldică și de Genealogie, Budapesta, octombrie 2011
- Conferința itinerantă a Asociației Arhiviștilor din Ungaria, Debrecen, august 2010
- Conferința itinerantă a Asociației Arhiviștilor Ecclesiastici Maghiari, Győr, iulie 2010
- Conferința itinerantă a Asociației Arhiviștilor Ecclesiastici Maghiari, Alba Iulia, iulie 2009
- Conferința itinerantă a Asociației Arhiviștilor Ecclesiastici Maghiari, Sopron, iulie 2004
- Conferința itinerantă a Asociației Arhiviștilor Ecclesiastici Maghiari, Debrecen-Oradea, iulie 2003
- Conferința itinerantă a Asociației Arhiviștilor Ecclesiastici Maghiari, Kalocsa, iulie 2002

b) Participare la conferințe naționale:

- Conferința „Bibliologie și patrimoniu cultural național. Strategii culturale și editoriale în spațiul românesc: de la manuscris la e-book”, ediția a V-a, octombrie 2011
- Conferința organizată de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Harghita, Odorheiu Secuiesc, noiembrie 2008
- Sesiunea de comunicări științifice „Doctoranzi albaulieni și oportunitatea cercetării istorice”, ediția I, Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, noiembrie 2005
- Simpozionul organizat de Muzeul Național al Unirii, noiembrie 2004
- Simpozionul „Tinerii istorici”, ediția a IV-a, Alba Iulia, noiembrie 2002
- Sesiunea de comunicări științifice studențești, Alba Iulia, noiembrie 2000
- Sesiunea de comunicări științifice studențești, Alba Iulia, noiembrie 1997

c) Expoziții arhivistice organizate:

- Expoziție arhivistică „Ia zapisele acestea ...”, Sfântu-Gheorghe, 27 august 2010- 20 septembrie 2010.
- Expoziție arhivistică „Ia zapisele acestea ...”, Târgu-Mureș, 18 iunie 2010-15 august 2010.
- Expoziție arhivistică „Izvoare arhivistice romano-catolice în Gheorgheni”, Gheorgheni, 3 decembrie 2009-20 ianuarie 2010.

Anexe